



معاونت صنایع دستی و هنرهای سنتی

شیوه نامه ارزیابی و نظارت بر کارگاه های صنایع دستی

معاونت صنایع دستی و هنرهای سنتی

اداره کل آموزش و حمایت از تولید

گروه برنامه ریزی نظارت بر تولید

سال ۱۳۹۹

ویرایش ۲

فهرست

شماره صفحه

مقدمه.....	3
بند ۱- شیوه نامه ارزیابی کارگاه های صنایع دستی.....	3
بند ۲- دامنه کاربرد :	4
کلیات نظارت و ارزیابی:.....	4
الگوریتم انجام مراحل ارزیابی کارگاه های صنایع دستی	7
فرم بازرسی از فضای تولیدی کارگاه های تولیدی صنایع دستی.....	8
جدول شماره ۱ : مشخصات فردی مدیر فنی / استادکار	8
جدول شماره ۲ : مشخصات کارگاه مورد فعالیت :	8
جدول شماره ۳ : علت بازدید از کارگاه تولیدی.....	9
جدول شماره ۴ : فرم رسیدگی به شکایات کارگاه تولید کننده صنایع دستی.....	10
جدول شماره ۵ : بررسی وضعیت موجود	11
جدول شماره ۶ : تعداد شاغلین به تفکیک جنس و شیفت کار.....	13
جدول شماره ۷ : تعداد بیمه شدگان به تفکیک جنس	13
جدول شماره ۸ : فرم خلاصه اطلاعات بازرسی از کارگاه تولید صنایع دستی.....	14

برای دست یابی به محصولات با کیفیت و فروش درخور توجه در حوزه صنایع دستی می بایست کارگاه های تولیدات صنایع دستی دارای برنامه های مدون در تیراژ تولید، کیفیت مواد اولیه مصرفی ، تنوع تولیدات صنایع دستی در رشته مربوطه و در نهایت تولید محصولی با طراحی مناسب و مورد نیاز جامعه هدف قدم بردارند و تحقق این هدف بدون نظارت بر عملکرد کارگاه های تولیدی صنایع دستی محقق نخواهد شد .

بند ۱- شیوه نامه ارزیابی کارگاه های صنایع دستی

تعریف

یک شیوه نامه منتشر شده که شامل مشخصات فنی یا سایر ضوابط دقیقی است که برای استفاده سالانه به عنوان یک قاعده، راهنما، و یا تعریف جامع، طراحی شده است. **ارزیابی و نظارت بر کارگاه های صنایع دستی** ؛ باعث شناسایی دقیق کارگاه های دارای تولیدات با کیفیت، جلوگیری از تولید محصولات بی کیفیت ، بررسی و رسیدگی به شکایات و در نهایت ارائه آمار دقیق از تعداد کارگاه های تحت پوشش و میزان تولید این کارگاه ها خواهد شد.

هدف

یکی از مهمترین دلایل فروش صنایع دستی در داخل و خارج از ایران داشتن اطلاعات دقیق از کیفیت، میزان تیراژ تولید و قیمت تمام شده محصول است . با شناسایی کارگاه های تولیدی و طبقه بندی این کارگاه ها از نظر کیفیت محصولات و ظرفیت تولید می توان اساس نیاز بازار های هدف، تولیدات مورد نیاز را از این کارگاه ها بدست آورد. داشتن بانک اطلاعاتی موثق از کارگاه ها تولیدی صنایع دستی کشور زمینه ساز برگزاری نمایشگاه و جشنواره های داخلی و اولویت اختصاص تسهیلات اعتباری می شود.

اهم اهداف

- تعداد کارگاه های فعال به تفکیک رشته های صنایع دستی
- درجه بندی کارگاه ها با توجه به پتانسیل تولید و کیفیت محصول
- بالا بردن سطح کیفیت محصولات صنایع دستی
- طراحی ، نو آوری و خلاقیت
- استفاده از مواد اولیه مرغوب ، بومی و منطقه ای
- حفظ اصالت و هویت فرهنگ ایرانی باتوجه به استفاده از طرحهای اصیل
- ایجاد زمینه رقابت در بازارهای داخلی و خارجی

- کلیه کارگاه های تحت پوشش معاونت صنایع دستی، دارای پروانه تولید انفرادی / کارگاهی و افراد دارای کارت شناسایی و مشاغل خانگی

کلیات نظارت بر کارگاههای صنایع دستی

با توجه ابلاغ ویرایش پنجم دستورالعمل صدور مجوزهای سه گانه به شماره ۹۴۳۲۰۱/۸۵۳۴۲ مورخ ۹۴/۱۲/۱۲ هدف از این شیوه نامه جمع آوری اطلاعات از نحوه فعالیت کارگاه دارای مجوز های صادره از طرف معاونت صنایع دستی استان ها و در نهایت بدست آوردن آمار و تعیین شاخصهای کارگاه های تولیدی صنایع دستی می باشد. برخی از اطلاعات فرم های پیوست برای هدف اول (داشتن تاریخچه بازدید) (مانند: نام کارگاه، نام کارفرما، آدرس و...) و بعضی دیگر برای هدف دوم (آمارگیری) (مانند: نوع کارگاه، تعداد کارگران ، تعداد پرسنل بیمه شده و...) درج شده است. بنابراین در نهایت این فرم باید مختصر و مفید اطلاعات اساسی از وضعیت فعالیت کارگاه تولیدی بازدید شده را بیان نماید.

توجه: مقرر است در وزارت خانه تعاون، کار و رفاه اجتماعی سامانه خدمات اجتماعی راه اندازی گردد. به اطلاع می رساند که تمامی بیمه شدگان تحت پوشش معاونت صنایع دستی به این سامانه معرفی شده اند و دیگر کارگاه های تحت پوشش بدون بیمه در لیست انتظار می باشند. نکته مهم: تنها افرادی تحت پوشش این سامانه قرار می گیرند که مجوز تولیدی صادره آنها دارای اعتبار زمانی باشد و این افراد گواهی مهارت فنی و حرفه ای داشته باشند در غیر این صورت از لیست این سامانه حذف می شوند.

تبصره: در زمان بازدید و در صورت بیمه بودن کارفرما یا هردو می بایست کد بیمه صنعتگران و کد بنگاه (کد بیمه ای کارگاه) در چک لیست ثبت شود و حتی الامکان در سوابق صنعتگران در سامانه نیز ثبت شود.

نحوه نظارت و ارزیابی:

ارزیاب: کارشناسی که اشراف کامل بر رشته های صنایع دستی استان دارد و تحصیلات ایشان مرتبط با صنایع دستی باشد و قدرت تشخیص و تفکیک رشته های صنایع دستی را دارا باشد.

- این کارشناس می بایست از طرف معاونت صنایع دستی به ستاد معرفی شود .
- تمامی بازدید های کارگاهی می بایست با نظارت و تایید ارزیاب صورت گیرد.
- هرگونه شکایت از وظایف یا عدم همکاری لازم با تولید کنندگان متوجه معاونت استانی و کارشناس ارزیاب خواهد شد.

- تمامی تصمیم گیری های مهم در این خصوص با معاون محترم صنایع دستی استان گرفته شود و در صورت نیاز از اداره نظارت در ستاد مرکزی مشاوره گرفته شود.
- ارزیاب موظف است تمامی گزارشهای ارزیابی خود را بر اساس جدول شماره ۸ به صورت دوره های به اداره کل آموزش و حمایت از تولید ارسال نماید.
- کارشناس مرتبط در ستاد می تواند راهنمایی های لازم را در مواقع لزوم به ارزیابان داشته باشد برای این منظور می توان با شماره تلفن : ۰۲۱-۶۱۰۶۴۴۵ تماس حاصل نمود.

تکمیل کننده فرم:

فرم مذکور توسط ارزیاب صنایع دستی اداره کل میراث فرهنگی ، گردشگری و صنایع دستی استان دارای کارت ویژه ارزیابی با حضور در محل کارگاه تکمیل می گردد.

توجه:

در صورت تکمیل فرم توسط افراد آموزش دیده بخش خصوصی مانند اتحادیه های مرتبط یا فارغ التحصیل های رشته صنایع دستی فرم های تکمیلی بایستی به تأیید ارزیاب معاونت صنایع دستی رسیده شده باشد.

دوره های ارزیابی و نظارت:

بازدید های دوره ای می بایست هر ماه به صورت رندم و با توجه تعداد پرسنل موجود صورت گیرد و تا پایان سال حداقل یک بار بازدید از تمامی کارگاه های تحت پوشش الزامی می باشد. بازدید های شکایتی میبایست طی ۳ روز کاری و در اولویت بازدیدها صورت گیرد و در نهایت بازدید برای صدور و تمدید مجوز می بایست طی ۱۰ روز کاری صورت گیرد.

کارگاه تولیدی صنایع دستی:

مکان یا مجموعه ای که شامل فضای کارگاهی، تاسیسات و نهاده های تولید (نیروی انسانی، ابزار و تجهیزات و سرمایه) است و به منظور تولید و ساخت محصولات صنایع دستی در یک رشته ایجاد شده است .

تبصره - این مجموعه دارای فضای کارگاهی فاقد سکونت و با بکارگیری حداقل ۱ نفر نیروی انسانی (بدون احتساب کارفرما) در زمینه تولید و ساخت صنایع دستی در رشته مورد تقاضا فعالیت خواهد نمود.

جواز تاسیسی کارگاه:

مجوزی است که برای راه اندازی و ایجاد ظرفیت های جدید تولید ، اشتغال، توسعه و تکمیل ظرفیت های موجود در یک رشته مصوب صنایع دستی صادر می شود و بیانگر پیش بینی ظرفیت و نوع تولید محصولات است. در این بین رسیدگی و نظارت بر پیشرفت فیزیکی نیز از وظایف ارزیاب استان می باشد.

کارت شناسایی:

مجوزی است که بر اساس این دستورالعمل به متقاضی حقیقی دارای تخصص، تجربه، آشنایی کامل به فرآیند تولید و توانایی ساخت محصول در یکی از رشته های مصوب صنایع دستی اعطاء می گردد، و در درجه نخست به منزله صلاحیت مهارتی، نوع و ظرفیت تولید و سرمایه گذاری ایجاد شده برای یک یا گروهی از محصولات در مکانی معین است. فضای تولیدی برای صنعتگران دارای کارفرما کارگاه گروهی و برای صنعتگران فعال در بخش خانگی، فارغ التحصیلان و پیشکسوتان صنایع دستی، منزل سکونت و برای صنعتگران بعنوان شغل دوم یا منزل مسکونی و یا کارگاه خواهد بود.

پروانه تولید انفرادی:

مجوزی است که بر اساس این دستورالعمل به متقاضی حقیقی دارای تخصص، تجربه، آشنایی کامل به فرآیند تولید و توانایی ساخت محصول در یکی از رشته های مصوب صنایع دستی اعطاء می گردد و بیانگر نوع و ظرفیت تولید و سرمایه گذاری ایجاد شده برای یک یا گروهی از محصولات در مکانی معین است.

پروانه تولید کارگاهی:

مجوزی است که بر اساس این دستورالعمل به متقاضی حقیقی یا حقوقی (مدیرعامل یا کارفرما) دارای تخصص، تجربه و آشنا به فرآیند تولید و ساخت محصول در یکی از رشته های مصوب صنایع دستی اعطاء می گردد و بیانگر نوع و ظرفیت تولید، میزان اشتغال و سرمایه گذاری ایجاد شده برای محصولات، در مکانی معین است.

گواهی توانمندی مدیر فنی و یا استادکار:

گواهی است که پس از احراز توانایی های اجرایی مدیر فنی و یا استادکار در انجام دادن تمامی مراحل ساخت یک محصول صنایع دستی در رشته مورد تقاضا، از سوی معاونت صنایع دستی و هنرهای سنتی استان صادر می شود.
توجه: مجوز صادره برای کارگاه می بایست در مکان مناسب و قابل رویت در کارگاه نصب گردد.

ظرفیت تولید:

توانی است که با توجه به ابزار، تجهیزات و دیگر امکانات ویا نهاده های تولید، برای تولید صنایع دستی در یک کارگاه ایجاد شده است. ظرفیت تولید بر اساس ساعات و روزهای کاری سال و با توجه به ماهیت تولید تعیین شده و در مجوزهای صادره درج می شود.

رشته های مصوب صنایع دستی:

به فهرست رشته هایی اطلاق می گردد که مصوب و مورد تایید معاونت صنایع دستی و هنرهای سنتی کشور است.

نوعی برچسب امنیتی است که بر روی مجوز نصب و موجب اعتبار بخشی، افزایش امنیت، جلوگیری از جعل، تقلب و کپی برداری مجوز می شود و هنگام بازرسی می بایست به وجود آن بر روی پروانه صادره توجه داشت .

مشاغل خانگی در این دستورالعمل:

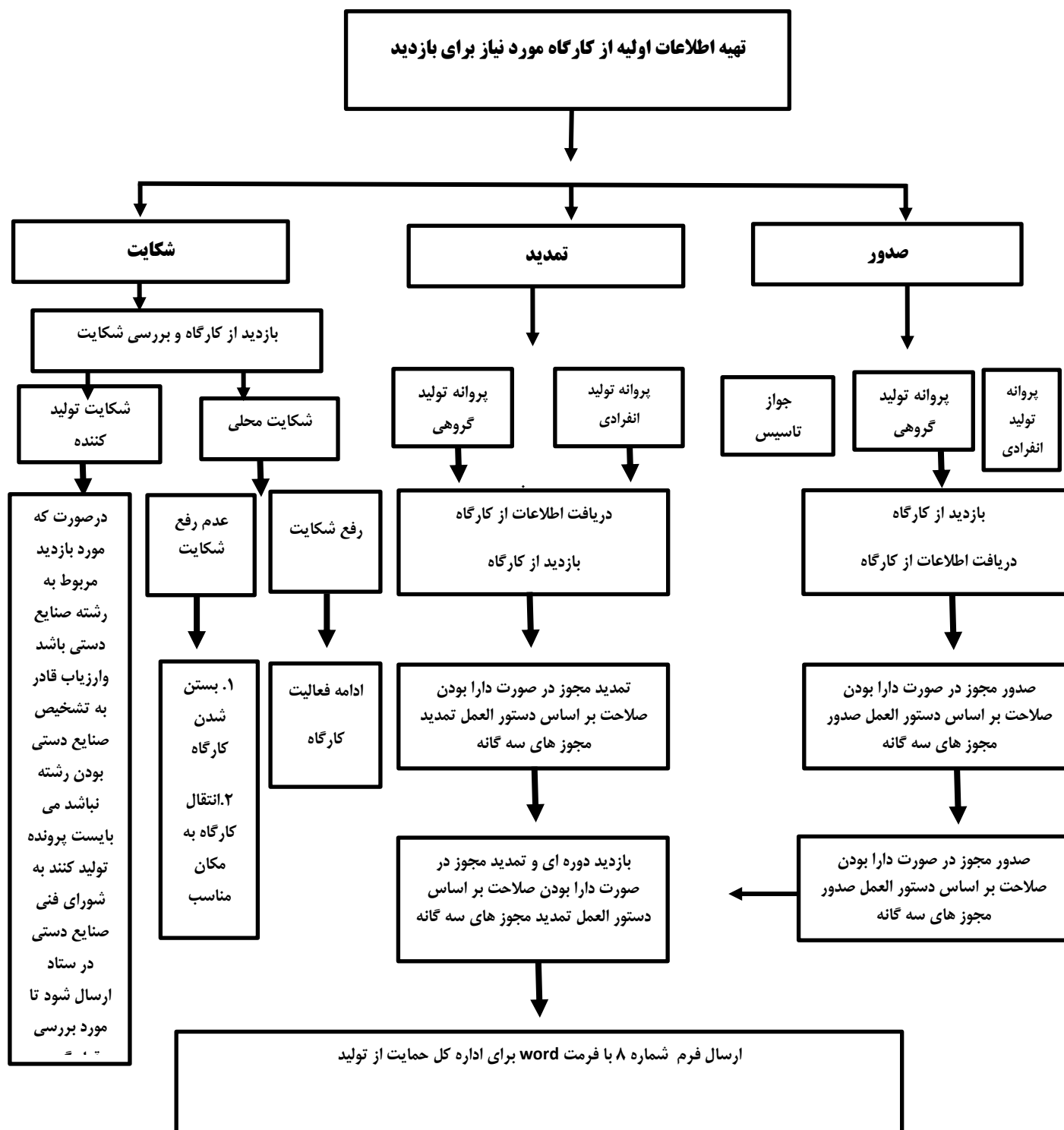
آن دسته از فعالیت هایی است که توسط تولید کننده صنایع دستی به صورت انفرادی و مستقل در فضای بدون مزاحمت و ایجاد اخلال در آرامش واحدهای مسکونی همجوار، شکل می گیرد.

تبصره - صدور مجوز برای آن دسته از تولیداتی که بخشی از فرآیند شان در فضای مسکونی شکل می گیرد و فاقد کد شناسه رشته در رشته های مصوب صنایع دستی است ممنوع است .

در آغاز هر سال رشته های صنایع دستی مشاغل خانگی توسط توسط دبیرخانه مشاغل خانگی و اداره کل حمایت از تولید ستاد مورد بازبینی قرار می گیرد که ملاک صدور مجوز مشاغل خانگی است.

الگوریتم انجام مراحل نظارت

کارگاه های صنایع دستی



فرم ارزیابی فضای تولیدی کارگاه های تولیدی صنایع دستی

تاریخ شروع فعالیت در کارگاه :/...../.....

تاریخ بازدید:

نام و نام خانوادگی ارزیاب:

جدول شماره ۱ : مشخصات فردی مدیر فنی / استادکار

نام و نام خانوادگی :	نام پدر:	جنسیت : زن / مرد
شماره شناسنامه :	کد ملی :	محل صدور :
محل تولد :	(در صورتی که محل صدور سایر کشورها باشد : نام کشور: نام شهر:)	
تاریخ تولد:	وضعیت تاهل : مجرد / متاهل / سرپرست خانوار	
آخرین مدرک تحصیلی :	رشته تحصیلی :	
نوع تخصص و مهارت :	سابقه فعالیت مفید و مرتبط با صنایع دستی (سال) :	
محل سکونت : استان	شهرستان	روستا
منطقه عشیره ای :		
آدرس منزل :		
تلفن منزل :	تلفن همراه :	کدپستی ۱۰ رقمی :
کدبیمه ای صنعتگر یا صنعتگران:		

جدول شماره ۲ : مشخصات کارگاه مورد فعالیت :

نام و علامت تجاری کارگاه :	نام و نام خانوادگی مسئول کارگاه :
کد ملی مسئول کارگاه :	کد شناسه اقتصادی کارگاه
کد بنگاه	
محل فعالیت : استان	شهرستان
روستا	
منطقه عشیره ای :	
آدرس کارگاه:	
شماره تلفن کارگاه :	کدپستی ۱۰ رقمی :
آدرس پست الکترونیکی (Email):	

جدول شماره ۳ : علت بازدید از کارگاه تولید

شکایت از کارگاه	تغییر نوع مجوز	تغییر مکان کارگاه	بازدید دوره ای	تمدید مجوز پروانه تولید گروهی	تمدید مجوز پروانه تولید انفرادی	صدور جواز تاسیس	صدور مجوز پروانه تولید گروهی	صدور مجوز پروانه تولید انفرادی

توضیحات:

جهت صدور مجوز بر اساس درخواست متقاضی

بازدید و ارزیابی ماهانه از کارگاه های تولیدی

تخلف گزارش شده در مورد کارگاه تولیدی

جهت رسیدگی به شکایت صنعتگر دارای مجوز

توضیحات شکایت :

شکایت تولید کننده	بازدید از کارگاه و بررسی شکایت محلی از تولید کننده
توضیحات:	توضیحات:
	نتایج حاصله:

شرح سوال	ضعیف امتیاز ۱	متوسط امتیاز ۲	خوب امتیاز ۳	عالی امتیاز ۴	ضریب	جمع امتیاز
۱- نور کافی کارگاه						
۲- امکانات حرارتی و برودتی						
۳- تهویه مناسب کارگاهی					×۲	
۴- امکانات و تجهیزات عمومی کارگاه	سرویس بهداشتی					
	آشپزخانه					
	رختکن					
	استراحتگاه					
۵- امکانات و تجهیزات تخصصی کارگاه (در هر رشته ابزار و دستگاههای تخصصی)						
۶- ابزار و تجهیزات عمومی						
۷- تناسب کلی فضای کارگاه (نسبت فضای تولید با انبار مواد اولیه و محصول)						
۸- انبارداری مواد اولیه						
۹- کیفیت محصولات تولیدی	رنگ				×۲	
	فرم				×۳	
	اندازه				×۲	
	تکنیک				×۴	
	پرداخت نهایی				×۴	
۱۰- بسته بندی محصولات تولیدی						
۱۱- کیفیت مواد اولیه	قابلیت برگشت پذیری				×۲	
	بومی و محلی				×۲	
	استفاده از مواد اولیه مرغوب و بومی				×۴	
	طبیعی				×۳	
۱۲- کاربردی بودن محصولات تولیدی						
					×۴	

					۱۳- قیمت محصولات تولیدی
					۱۴- طراحی و کاربرد نقوش در محصولات
					۱۵- قابلیت رقابت در بازار داخلی
	×۳				۱۶- تنوع محصولات تولیدی
	×۴				۱۷- نوآوری در محصولات تولیدی
					۱۸- دارا بودن مدرک تحصیلی مرتبط
					۱۹- دارا بودن موارد تبلیغاتی
					۲۰- دانش فنی و تخصصی
					۲۱- به روز رسانی تجهیزات
					۲۲- نوآوری در تجهیزات
					۲۳- بهره گیری از نیرو کار متخصص
					۲۴- نشان یا شناسنامه محصول
					۲۵- ایمنی کارگاه
					۲۶- نحوه بازاریابی محصول
					۲۷- میزان سفارش محصول تولیدی
					۲۹ قابلیت برگشت پذیری به طبیعت
	۲۸۴				جمع بندی امتیاز ها

جدول شماره ۶ : تعداد شاغلین به تفکیک جنس و شیفت کار

۱- تعداد شاغلین به تفکیک جنس و شیفت کار						
نوبت کار			روز کار			شیفت
						جنس
نوبت ۳	نوبت ۲	نوبت ۱	نوبت ۳	نوبت ۲	نوبت ۱	
						زن
						مرد
						جمع

تعداد شاغلین در سه نوبت بازدید به تفکیک جنس و شیفت کار نوشته می‌شود:

روز کار: شاغلینی هستند که ساعات کارشان از ساعت ۶ صبح الی ۱۶ باشد.

نوبت کار: کاری که در خارج از مدت زمان فوق اشاره انجام پذیرد نوبت کاری می‌باشد.

✓ **نکته:** تعاریف فوق بر مبنای تعریف علمی نوبت کاری می‌باشد.

جدول شماره ۷ : تعداد بیمه شدگان به تفکیک جنس

۱- تعداد بیمه شدگان به تفکیک جنس		
جنس	نام و نام خانوادگی بیمه شده	نوع و کد بیمه ای بیمه شده
زن		
مرد		
جمع		

جدول شماره ۸ : فرم خلاصه اطلاعات بازرسی از کارگاه تولید صنایع دستی

نام استان : نام شهرستان : نام بازرسی : شماره تماس بازرسی :

صدور مجوز پروانه تولید انفرادی ☐ صدور مجوز پروانه تولید گروهی ☐ صدور جواز تاسیس ☐ تمدید مجوز پروانه تولید انفرادی ☐

تمدید مجوز پروانه تولید گروهی ☐ بازدید دوره ای ☐ تغییر مکان کارگاه ☐ تغییر نوع مجوز ☐ شکایت از کارگاه ☐

مشخصات تولید کننده:

گروه رشته تولید : رشته تولید:

نام و نام خانوادگی : نام پدر: جنسیت: زن / مرد

شماره شناسنامه : کد ملی : محل صدور :

محل تولد : (در صورتی که محل صدور سایر کشورها باشد : نام کشور: نام شهر:)

تاریخ تولد: / / وضعیت تاهل : مجرد / متاهل / سرپرست خانوار

آخرین مدرک تحصیلی : رشته تحصیلی :

نوع تخصص و مهارت : سابقه فعالیت مفید و مرتبط با صنایع دستی (سال) :

محل سکونت : استان شهرستان روستا منطقه عشیره ای :

آدرس منزل :

تلفن منزل : تلفن همراه : کدپستی ۱۰ رقمی :

تعداد شاغلین کارگاه: تعداد بیمه شدگان کارگاه: جمع امتیازات کسب شده از جدول

شماره ۴:

توضیحات:

محل امضاء ارزیاب